

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning om ned-sættelse af en kommission til undersøgelse af visse forgiftnings- og forureningsfarer [af Morten Lange m. fl.].

Valgt blev: *Børge Schmidt, Lund Jensen, Waldemar Laurson, Otto Mørch, Carl Nielsen, Viola Nørlov, Orla Pedersen, Chr. Rasmussen, Søren Jensen, Robert Christensen, Skov Thulesen, Ib Thyregod, Niels Ravn, Knud Bro, Knud Thomsen, Svend Haugaard og Morten Lange.*

Anden næstformand (*Thestrup*): I tilslutning til skrivelse af 23. november om valg af en ny stedfortræder til lønningsrådet i stedet for fru Erna Sørensen, der er udtådt af folketinget, har økonomiministeren i skrivelse af dags dato anmodet om, at der ligeledes for tiden indtil 30. juni 1966 blandt folketingets medlemmer må blive valgt et nyt medlem af lønningsrådet i stedet for folketingsmand *Thestrup*, der har ønsket at udtrede af rådet fra den 1. januar 1966 at regne.

Medlem af folketinget *Hanne Budtz* har meddelt mig, at hun ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren fremsætte forslag til ophævelse af arveafgift mellem ægtefæller?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 14. januar, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om fyrværkeri.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde [af *Else-Merete Ross* m. fl.].

Mødet hævet kl. 19⁰.

47. møde.

Fredag den 14. januar kl. 10.

Formanden: I skrivelse af gårds dato meddeler udenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Udenrigsministeren (*Per Hækkerup*): Jeg har hermed den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene.

Ved vedtagelsen af bistandsloven i 1962 blev der i lovens § 7 åbnet adgang til ydelse af statslån til udviklingslandene inden for en beløbsramme på 100 mill. kr., som ved senere lovændring er hævet til 300 mill. kr.

På grundlag af de erfaringer, som er indhøstet under arbejdet med administrationen af denne lovbestemmelse, anser regeringen det for ønskeligt, at der foretages mindre ændringer i lovbestemmelsen om statslån, således at reglerne om, til hvilke formål der kan ydes lån, bliver noget rummeligere. Jeg vil gerne understrege, at det ved det foreliggende ændringsforslag ikke drejer sig om en forøgelse af bevillingen, men alene om reglerne for ydelse af lån inden for den givne beløbsramme på 300 mill. kr.

Efter ændringsforslaget deles § 7, stk. 1, der handler om statslån til udviklingslandene, i tre punkter. Det første punkt svarer på det nærmeste til den hidtidige bestemmelse, idet der blot sker en mindre ændring af formuleringen, således at det bliver klart, at statslån kan gives også til investering i modtagerlandets egne udviklingsprojekter, når blot der foreligger en dansk medvirken i form af eksport af udstyr til vedkommende projekt. Jeg skal ikke opholde mig videre ved dette punkt, som kun angår en nuance i lovens formulering.

Ved det nye punkt 2 foreslås det, at der gives udtrykkelig bemyndigelse til, stadig inden for den foreliggende beløbsramme, at yde finansiel støtte til finansinstitutter, der

[Udenrigsministeren.]

har til formål at fremme den økonomiske vækst i udviklingslandene. Det kan dreje sig om internationale finansinstitutter eller regionale eller nationale udviklingsbanker, som er oprettet med det særlige formål at finansiere udviklingsprojekter, og efter regeringens opfattelse vil sådanne institutter ofte være en særlig hensigtsmæssig kanal for den finansielle bistand til udviklingslandene. Efter den hidtidige ordlyd af loven er der ingen klar hjemmel for at imødekomme ønsker om sådan finansiel støtte til udviklingsformål, hvor berettigede de end måtte være set ud fra udviklingslandenes såvel som ud fra Danmarks synspunkt.

Foranledningen til, at regeringen netop nu foreslår denne lovændring, er ønsket om at gøre det muligt for Danmark at imødekomme en henvendelse fra eksekutivsekretæren for FN's kommission for Asien og det fjerne østen, ECAFE, i anledning af oprettelsen af en udviklingsbank for Asien og det fjerne østen. Men ændringsforslaget er naturligvis formuleret således, at der åbnes adgang til ikke blot at yde støtte til den asiatiske udviklingsbank, men også til andre regionale eller nationale finansieringsinstitutioner, der har til formål at fremme den økonomiske udvikling i udviklingslandene.

Der er for mig ingen tvivl om, at de regionale udviklingsbanker vil komme til at spille en meget vigtig rolle i udviklingsbestrebelserne. Sådanne institutioner vil for det første medvirke til at mobilisere de lokale kapitalressourcer; for den asiatiske banks vedkommende skal 60 pct. af grundkapitalen på 1 milliard dollars tilvejebringes af medlemslande i regionen. Men det er nok lige så vigtigt, at bankerne vil få en betydelig indflydelse på den prioritetsorden, i hvilken de større investeringer i regionerne bliver foretaget, og dermed får mulighed for at fremme koordinationen af den økonomiske udvikling inden for regionerne.

Når kapitalressourcerne er beskedne i forhold til det reelle behov, er det vigtigt, at de kanaliseres rigtigt, og dette formål vil udviklingsbankerne tjene. De skal generelt lette offentlige og private kapitalinvesteringer til udviklingsformål, bidrage til finansieringen af medlemslandenes udviklingsplaner, medvirke til en koordination

af disse planer og yde teknisk bistand til forberedelse og gennemførelse af udviklingsprojekter.

Regeringen finder det på denne baggrund ønskeligt, at en del af det beløb, der er stillet til rådighed for finansiel støtte til udviklingslandene, kan tilføres disse gennem sådanne regionale eller nationale udviklingsbanker.

Specielt vedrørende den asiatiske udviklingsbank kan det anføres, at der er fremsat ønske om en dansk aktietegning på 5 mill. dollars. Heraf skal en fjerdedel eller knap 9 mill. kr. indbetales over 5 år i lige store årlige rater. Yderligere en fjerdedel skal stilles til bankens disposition f. eks. i form af statsforskrivninger, ligeledes over en periode på 5 år. Den resterende halvdel vil alene tjene som garantikapital. Uden medlemskab af banken vil danske erhvervsvirksomheder være afskåret fra at deltage i leverancer af udstyr og tjenesteydelser i forbindelse med de af banken finansierede projekter. I betragtning af de betydelige danske erhvervsinteresser i Asien må dette forhold tillægges stor betydning.

Den anden væsentlige ændring, regeringen tilstræber med forslaget, er i højere grad end den første fremkaldt af en aktuel eller snarere akut situation. I meget store dele af Indien er monsunregnen i 1965 udeblevet, og høst-udbyttet vil derfor blive væsentligt ringere, således at der forudses i 1966 at komme til at mangle 19 mill. tons korn mod et normalt importbehov på 7 mill. tons.

Den indiske regering har derfor i december 1965 rettet henvendelse til en lang række lande, herunder Danmark, om bistand til imødegåelse af, hvad der ellers kan blive den værste hungersnød i Indien i 60-70 år.

Bistandslovens nuværende formulering åbner ikke adgang til ydelse af statslån til indkøb af levnedsmidler eller løbende fornødenheder til fødevarerproduktionen, og hverken på finansloven eller i andre love findes der bemyndigelser, der vil sætte regeringen i stand til at imødekomme den indiske regerings anmodning om bistand.

Jeg tror, alle vil være enige med mig i, at Danmark ligesom formentlig alle andre industrilande må træde hjælpende til i den situation, som vil opstå for Indien i løbet af dette år, og desværre haster det allerede, bl. a. fordi transportproblemet — når det

[Udenrigsministeren.]

drejer sig om kvanta af dette omfang — er meget stort; en hjælp, der først kan blive effektiv om nogle måneder, vil være en betydeligt forringet hjælp.

Jeg understreger, at denne lovbestemmelse kun tænkes anvendt i ekstraordinære situationer, og ligesom for de andre statslån foreslås det at bestemme, at finansudvalgets godkendelse skal indhentes i hvert enkelt tilfælde.

Sluttelig vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om regeringens overvejelser om at foreslå lovbestemmelser, der åbner adgang til at give statsgarantier til dækning af den politisk betonedede risiko, som kan være forbundet med investeringer i udviklingslandene. Det drejer sig om at dække risikoen for tab ved krigshandlinger, for tab ved ekspropriation og for manglende mulighed for hjemtagning af udbytter o. lign.

Regeringen anser det for ønskeligt, at der foruden de offentlige danske ydelser til udviklingslandene også kan udvikles en livlig privat dansk kapitalinvestering i udviklingslandene, og regeringen håber, at en garantiordning for den praktiske risiko vil vise sig at være et virksomt middel til at fremme interessen inden for danske erhverv for investeringer i udviklingslandene.

En af de muligheder, der overvejes, er, at en lovbestemmelse om investeringsgaranti eventuelt kunne indgå som ændringsforslag til det her fremsatte lovforslag ved tilføjelse af et nyt stykke i bistandslovens § 7. Jeg vil gerne forbeholde mig eventuelt at fremsætte forslag til formulering af en sådan bestemmelse over for det udvalg, som folketinget formentlig vil ønske at nedsætte til nærmere drøftelse af lovforslaget.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale ændringsforslagene til § 7 i bistandsloven til velvillig behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om fyrværkeri.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 73) findes i tidenden sp. 1614, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 111).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Bladt: Udvalget har holdt 6 møder og herunder haft 2 samråd med justitsministeren. Der er modtaget deputationer fra Foreningen af Fyrværkerifabrikanter og -grossister i Danmark samt fra Landsforeningen for bedre Hørelse. Endvidere er der fra forskellige organisationer til udvalget indgået en række skriftlige henvendelser, som der er gjort rede for i betænkningen. Efter at udvalget har afgivet betænkningen, er der yderligere modtaget to skriftlige henvendelser fra private personer.

Der har i udvalget været enighed om selve lovforslagets indhold: et forbud mod nytårsskyderi med fyrværkeri med knald-effekt, som efter den foretagne undersøgelse har forvoldt så mange tusinde høreskader på børn og unge mennesker foruden en del andre ulykker. Er der således i udvalget enighed om selve lovforslaget, har der til gengæld været en meget livlig diskussion om den lille paragraf, der indeholder ikrafttrædelsesdatoen. Dette problem er ikke mere aktuelt ud over, at det bliver nødvendigt mellem anden og tredje behandling at stille ændringsforslag om en ændret dato, da det i henhold til folketingets forretningsorden ikke vil være muligt at færdigbehandle lovforslaget inden den i forslaget fastsatte dato, den 15. januar; det er i morgen.

Selv om der på nuværende tidspunkt ikke skulle være flere problemer i lovforslaget, finder jeg alligevel anledning til her at gøre nogle bemærkninger om lovforslagets behandling. Vi ved, at offentligheden og pressen har fulgt behandlingen af dette lovforslag med meget stor interesse, og det er ikke så mærkeligt; men når en del af dagspressen har rettet ret stærke angreb på udvalget, må det nok være tilladt fra denne talerstol at svare igen, når man mener, at den fremførte kritik har været uberettiget. Jeg skal slet ikke komme ind på alt det, der er skre-